

Előzetési ár:

Egész évre 8 frt - 16 kor.
Fél évre 4 frt - 8 kor.
Negyedévre 2 frt - 4 kor.

Közsegeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt - 12 kor.
Fél évre 3 frt - 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadói hivatalban, a főtájszé-
ber, Köszl János, Hochrein J.
és fia i. üzletében.

PÉCSI

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadói hivatal (lyceum'
könyvnyomda), hol mindenkor
a legutányosabb árak szabot-
nak. Minden beiktatott hirdetés
után 25 kr - 60 fillér bélyeg-
díj fizetendő.

Nyilttérrel 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi
könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadói hivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Dr. Gerece Péter könyve.*

„A pécsi székesegyház.”

A nap eseménye dr. Gerece Péter könyve, melynek címe: „A pécsi székesegyház. Különös tekintettel a falfestményeire”.

A szerző az igazi tudós szerénységével „műtörténelmi tanulmány”-nak nevezi munkáját, mely éppen most hagyta el a sajtót, de ezen „tanulmány” a legnagyobb szabású művek közé tartozik, melyek mostanában a nyomdafesték alól kikerültek és megérdemelt, sőt megkövetelt, hogy vele e helyen foglalkozzunk.

Két éve pompázik már a pécsi székesegyház pazar fényével megújított köntösében, hirdette dr. Dulánszky Nándor pécsi püspök műérzkét és hírnevet árasztva városunkra és egyházme gyünkre. Két éve bámuljuk az Ur e felszentelt hajlékában az egyházi művészet remek alkotásait; de hogy ezek szépségeit ne csak érezni, hanem megérteni is tudjuk, ahhoz szükséges volt dr. Gerece könyve, mely úgy concep-tiójában, mint kivitelében, földolgozásában és terjedelmében, benső értékében és tényes kiállításában tárgyának nagy méreteivel és pazar pompájával a legteljesebb összhangban áll.

Tíz év hangyaszorgalmának gyümölcse e nagy munka. Az ihlet mily foka kellett ahhoz, hogy e studium oltárára a fiatalság 10 éve áldozatot helyeztessék? A kitértés mily vázsa-erejére volt szükség, hogy egy laikus a föltornyosuló nehézségekkel egymásután és diadalmasan megbirkózhassék? A kutató emberi szellem mily fegyelm-zettségét mutatja a felölelt roppant tárgy, melynek tömkelegében biztos kézzel látjuk előre vinni a tudás és izlés fátylóját, melynek világláná eddig el-rejtett fénypontokra bukkanunk, a zür-zavar világos rendszerbe olvad és mű-vészi csoportozat képét ölti magára.

Dr. Gerece nagy munkája — s ezt bátran elmondhatjuk — kiegészítő részét képezi a pécsi székesegyház restaurálásának és éppen ezért természetesen fogja találni mindenki, hogy

e kiváló díszmunka létrejöttéhez dr. Dulánszky Nándor megyéspüspök bőkezű áldozatokkal járult. Természetesen mondjuk, de azért sietünk az érdemet elismerni, mely, sajnos, anyagi-as korunkban egyre ritkább lesz. Így szeretjük a megyés püspököt látni, mint Maecenását a tudománynak és irodalom-nak, aki míg bőkezűségével maradandó becsű műveket alkottat, másrészt rá-beszéző példát nyújt. Vajha mások is követték e szép példát! Vajha tudósaink és íróink sok ily jeles Maecenásra akadnának. Semmire sincs ennél nagyobb szükség. A tudomány és irodalom a kultúra virága, mely azonban csak áldozatokkal nyílik; ha elvonjuk tőlök a támogatást, a rügyező bimbók elsa-nyulva hullanak le és az égnek meredő száraz kőrök egy meddő korszak sivár lelkületét bélyezik meg. A tudomány és irodalom, a szép művészetek — meg-vonatván tőlök a szükséges áldozatok, nem élhetnek az eszménynek és ten-getve napjaikat és a létfontartás ösztö-nét követve a napi érdekek sokszor le-alázó, sőt megbecstelenítő átvesztőjé-be sülyednek.

Gerece Péter műve a magasan szárnyaló eszmény szolgálatában áll és míg egy részről a magyar tudományos szellem fejlettségét és uttörő bátorságát bizonyítja, másrészt a művészet oltárára is nagybecsű áldozatokat helyez. Hely-rehozhatatlan hibának tartjuk azonban, hogy midőn egy pécsi tudós egy pécsi műremekről ily örökbeesínek mondható munkát írt, annak előállítását nem a pécsi nyomdaiparra bízta; mert bár készségesen ismerjük el dr. Gerece munkájának szép nyomdai kiállítását, meg kell jegyeznünk, hogy e mű ki-állítására és typographiai kivitele a leg-távolabbról sem igazolja a pécsi nyom-dák mellözését, melyek a fejlettség el-ismert magas fokán állanak és áldoza-taikért, melyeket a nyomdaipar emel-ésére szakadatlanul hoznak, más elbánást érdemeltek volna. Elvégre is: a lokál-patriotizmus nem mindig egyjelentőségű a provincialismussal, a nyárspolgári-as-sággal és vannak esetek, midőn a lo-kálpatriotizmus kötelesség és annak mel-lözése helyrehozhatatlan hiba.

Dr. Gerece Péter műve a hazai, sőt a világirodalomban is kiváló helyet foglal el, a pécsi tudományos életben pedig messze kiemelkedő nyugvópontot

képez, mutatva, hogy mily magasra szárnyalhat a tudományos szellem, ha bőkezű Maecenások támogatják.

Elismerés a nagylelkű Maecenások-nak! Dicséret és dicsőség a tudós írónak!

Feiler Mihály.

Egy kis statistika.

II.

Előző számunkban ismertettük a leg-utóbbi (1890-iki) népszámlálásnak a lakó-hazak területi megoszlására és a lakosság-ának Baranyavarmegyében és Pécs városá-ban tett szaporodására vonatkozó adatait, melyeket a következőkben folytatunk:

Baranyamegye népessége 1860-tól kezdve évenként átlag 0.16%-kal szapo-rodott, Pécs városa pedig 1.71%-kal. A szaporodás a megyében a nepozsgalmi adatok (születés, halálozás) szerint 1881-től 90-ig 24.531, Pécs városában 410, az evi átlagos szaporodás volt a megyében 0.19, a városban 0.14%.

A természetes szaporodás volt megyénken 1880—90-ig 8.50, a teny-le ges szaporodás pedig (beköltözéssel együtt) 9.84%; esett minden 1000 lélekre 37.89 születés, 30 halálozás. Gyermekhalá-lozás esett minden 100 születésre 40. A születések számára csaknem utoléri me-gyenket Hont, Hunyad, Krassó-Szoreny, Beszterce-Naszód, Szeben és többi megyék mind szaporibbak, mint Baranya; a halá-lozások számaránya kisebb Szeben, Fogar-as, Haromszék, Arva, B.-Naszód, Nagy-küküllő, és Krassó-Szoreny megyékben. A gyermekhalálozás nagyobb Csanád, Toron-tal, Bekes, Jász-N.-K.-Szolnok, Heves, Szabolcs, Fejér, Pest, Nyitra, Arad, Borsód, Esztergom, Tolna, Komárom, Veszprem, Pozsony, Temes, Csik, Moson, Szepes és Liptó megyékben.

Pécs sz. kir. város lakossága 1850-től 1890-ig 122.40%-kal szaporodott. Ily ará-nyu szaporodást csak Budapest, Kassa, Újvidék és Temesvár mutat. Legkevesbé szaporodott Selmec és Belabánya, hol ez idő alatt 8.38%-a növekedt, Kaposvár szaporodása ez idő alatt 170.46% (4638-ról 12544-re), N.-Kanizsáé 189.27% (7128-ról 20619-re), Szombathelyé 293.58% (4009-ről 16.133-ra), Zalaegerszegé 101.52% (3876-ról 7811-re), de már Veszpremé csak 20.89% (10.468-ról 12.655-re), Papáé pedig 14.84% (12.417-ről 14.261-re).

A magyar birodalom 322,302.6 □ kilométer területen esett 1 négyyszög kilo-méterre 1850-ben 40.93, 1857-ben 42.72, 1869-ben 47.81, 1880-ban 48.53 és 1890-ben 53.83 lélek. Baranyában 1787-ben esett 1 négyyszög kilométerre 35.86 lélek; az 5062 □ kilométer területre esett 1869-ben kilométerenkint 51.69, 1880-ban 52.29, 1890-ben már 56.94 lélek, Pécs 71 Kmter területén esett Kmterenkint 1869-ben 336.10, 1880-ban 404.25, 1890-ben 479.82 lélek. Megyénkenl sűrűbb népes

* A pécsi székesegyház. Különös tekintettel a falfestményeire. Műtörténelmi tanulmány. Írta: Gerece Péter dr. tanár. 34 szöveg közé nyomott képpel és 21 táblával. Budapest, Hornyánszky Viktor könyvtárs bizománya 1893.

sége van Bars, Esztergom, Nyitra, Pozsony, Győr, Sopron, Tolna, Vas, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Heves, Jász-N.-K.-Szolnok, Pest, Borsod, Békés, Ugocsa, Csanád, Torontál, Kis-Küküllő, Várad, Zágráb megyéknek, a sz. kir. városok közül pedig Budapestnek, Pozsonynak, Győrnek, Nagyváradnak, Temesvárnak, Zágrábnak.

A községek száma megyénkben 357, a lakosoké 288.218 és így esik egy községre átlag 807 lélek.

200-ig terjedő lakossága van 18 községnek, 300-ig 32-nek, 500-ig 96-nak, 700-ig 83-nak, 1000-ig 54-nek, 15-0-ig 36-nak, 2000-ig 16-nak, 3000-ig 15-nek, 5000-ig 5-nek, 10000-ig 1-nek, 10000-en felül 1-nek.

Oly község, melynek csak 100-ig terjedő lakossága van, van az országban 168. Az ország összes községeinek száma 12 686 és esik átlag községeként 1,193 lélek, Baranyamegye községeinek lélekszáma tehát az átlagon jóval alantabb.

Baranya a legrégebb időben.*)

Baranyának belállapota 899—1543-ig.

Népességére megyénknek már a mondottakból is huzhatunk következtetést; de virágzó és folytonosan növekedő állapotáról kétségtelen vonhatlan adataink is vannak. Így Baranyának már az Árpádok alatti nagy népességéről tanúságot tesz a pápai tizedrovók 1332-ben készült jegyzéke, mely szerint akkoron 251 névszerint fölhozott plébániában szedett adó; több plébánia pedig és kolostor nincs ezen számba fölveve, minthogy tizedet nem tartoztak fizetni. 1495-ben Baranya volt az országnak legnépesebb megyéje mint Engel, Koller és Piringer megmutatták az azon évre országosan kivettett subsidium lajstromából, mely szerint akkoron a legnépesebb vármegyék ezek valának: Zala 8979, Moson 9023, Tolna 10.031¹/₂ és Somogy 11.085 házhelyvel vagy portával, de Baranya mindmezeiket fölülhaladva 15.018¹/₂ házhelyet, füstöt vagy portát számlált, és így a többi megyékhez képest minden arányon fölül legnépesebb volt az

) Mutatvány Haas Mihálynak „Baranya földirata, statisztikai és történelmi tekintetben” című művéből. Nyomatott Pécselt 1845.

országban. Ugyanezt bizonyítják a pécsi püspökség többnyire Baranyában fekvő hajdani birtokai, melyekben 1495-ben 4950 egész jobbágytelek számlálattak. — Lakott pedig Baranyának e sürű népessége nemcsak falvakban, hanem több városokban is, melyek közt nemcsak Pécs vala jeles, hanem több más is. Így Siflósról, mely jelességét főképp a keblében lakó Garáknak és Perényieknek köszönhető, tudjuk hogy 1456-ban magát »civitas palatinianus«-nak nevezte, és magistratussal bírt. (Siflósról 1521 körül így ír Halasy: »Sielosini tum Perenius residueat, locus is est amoenissimus, arcum habens pulcherrimum, amoenitate vix ulli in Hungaria postpondendam.« Lampe.) Bírunk tudnillik egy levelet, melyben az említett hatóság, a várnagyok és Gara László nádornak cselésdjére (domestici) kérve kéri a nagyhirű Capistran Jánost, jönné városukba hirdetőndő Isten igéjét, hogy valahára ők is részesülhesse- nek azon nagy kegyelemben Isten dicsősé- ségére lelkök üdvösségére és nádor urak legnagyobb örömeire. Jeles város volt továbbá Pécsvár, Mohács és sok olyan helység, mely jelenleg csak falu. Így a reformatio történetében nagy szerepet játszanak: Laskó, Vörösmart és Herceg- szőlős mint városok. Jelesen Laskó mind- denütt »civitas«-nak nevezetik. »Midőn 1544-ben elkezdé benne Sztáry Mihály Luther tanítását hirdetni, és jártas levén a zenészetben, gyönyörűen énekelte igen szép, erős, hangos szavával az általa esi- nosan magyarosított szoltárokat a nyilvános predikációk előtt: csakhamar híre támadt az egész tájon, hogy új hit támadt, melyről előbb még soha senki sem hallott csak szót is, és erre a Baranyávan, Duna és Dráva közti úgynevezett helyaljai vidék- nek körülfekvő városai, mezővárosai és falvaiból seregesen tödült hozzá a nép mint valami híres vásárra.« Ime ott a török uraima előtt városok és mezővárosok virágoztak, hol ma városnak nyoma nincs és mezőváros is csak kettő áll.

Népünk állapotát nagyrészt felderíti azon oklevél, melyben III. Béla a pécsi székesegyház régi szabadekait részint megerősíti, részint újakkal tetézi. Ezen oklevél szerint az említett egyház nagy kiterjedésű birtokain lakók, akarmely sorsuk voltak egyedül csak a pécsi püspöknek adóztak. Szabadok levén országszerte minden vámtól, csak a pécsi püspök hatósága alá tartoztak, és töle egyenesen a

királyhoz vittek főlebb ügyeiket. Tartozott azonban e szabadalomért, mely mundi- burnium-nak nevezetett, a pécsi egyház a baranyai várispánnak évenként három márkot fizetni Frisacumban vert pénzben. A megyéjében szedett hid- és révvám és a királyi adó egyik része a püspököt illeté, valamint a tized is, melyet, a királyi aratókat kivéve, nemes és nemnemes egyaránt tartozott fizetni a természetnyek minden neméből u. m. buza, rozs, zab, kölesből, valamint a malmok jövedelméből, szarvasmarhák, lovak, (ménese) bárányok, kecskék, sertések, méhek, ludak, és tyukokból. A nádori vagy várispáni hírnök- nek a püspök engedelmé nélkül mitsem volt szabad Pécselt vagy a pécsi egyház egyéb helyiségeiben kihirdetni, még meggyűlést vagy törvényszéket sem volt szabad tartani az említett egyház földén a püspök tudta és híre nélkül. Szóval a pécsi egyház legrégebbi jobbágjai oly szabadalmakkal bírtak, melyek a sz. kir. városok jelen (1845.) szabadékaival sok tekintetben fölernek. — Dicső királyunk Mátyás a pécsi kaptalant is birói hatalommal ruházta föl, kivéven mégis az emberölést, lopást, rablást és gyujtogatást. — A pécsvári apátsághoz tartozó jobbágyok is sok szabadalommal bírtak, és csak apátjokat ismerték el bírójoknak töle egyenesen a királyhoz vihetvén főlebb ügyeiket. Mikor szűntek meg a baranyai nép nagy részének most említett szabadalmai, nem tudjuk: de tudjuk azt, hogy a Dózsaféle pórlázadás után a baranyai jobbágyok előbb sem csekély terhei súlyosabbakká tétettek, jöllehet sehol sem olvassuk, hogy a baranyai parasztság is fölkelte volna nemessége ellen. Akkoron szaporítottak meg Baranyában is az uri adó, a robot, hetenként egy nappal és a kilenced minden földtermékre kiterjesz- teté, és a honvédelem is mindinkább a parasztságra tolatott.

A honvédelemhez mennyire járult Baranya hajdan, könnyű meghatározni portáinak főnemlített számából, aztán a következő hiteles adatokból. A nemesség hajdan megyénkben számos volt. Ezt bizonyító számtalan világos adattal Koller szolgál. Baranyavárról tudjuk, hogy IV. Béla idejében ott lakott a várispán és Harsány a vitézlő várjobbágyok földje volt, kik minden nemtelenebb szolgálattól mentesek, egyedül hadi szolgálata valának kötelesek. Az 1492. törvénykönyv nyomán

A PÉCS TÁRCAJA.

Hivatás.

— A „Pécs” eredeti tárcája. —

Mikor bábé a világra jött, némelyek azt állították, hogy az anyjához, mások, hogy az atyjához hasonlít. S miután a vélemények ekként megoszlottak s nagy lón a vita e komoly tárgy fölött, nagyapa kijelentette, hogy mindkettőhöz hasonlít, atyjától szeméit, anyjától orrát örökölvén. Ami pedig arcának alsó részét illeti, alla a családásig hasonlít Pulcheria néne állá- hoz, amikor egészen kis leány vala. Nosza, előkeresték a régi, elhalványult kis krétarajz-arcokéket, amelyek az öreg Pulcheria néne, aki most már egészen ráncos, egy kis battist kendővel testén, mezitelen karokkal, homlokán csinos kis szőke hajfürtökkel van ábrázolva.

És össze akarták véle hasonlítani. De bábé mánakul rázta a fejét, átható sikoltásokat hallatván, úgy annyira, hogy lehet- tetlen volt határozottan nyilatkozni.

Csakhamar egy más kérdés került szólfygre! »Mit csinálunk belőle?« — szólt egy napon az atya komolyan. Aztán

csak hamar utána tévé: Hitemre! Becsü- letes embert faragunk belőle!

»Kétségkívül — szolt nagyapó dör- mögve — csakhogy ez nem mesterség: én azt mondom, ügyvédet kellene belőle csinálni.

Kiabálni már most is jóformán tud s igen ügyes abban is, hogy anyja bün- bocsanatát kinyerje. Ó meg fogja védeni az özvegyeket és árvaakat és ki fogja ra- gadni a börtönök nedves szalmájáról a...

»Nem: — szakítá felbe Ursula néne, aki vén lány maradt, miután 33 évig ábrándozott arról, hogy katonatiszt fogja nőül venni — nem! vértés tisztet fogunk belőle csinálni!

Eközben a mama föl hívja a köz- figyelmet azon körülményre, hogy a vértés vitez nem nagyobb 60 centiméternél s következésképpen nincs meg a kellő alakja arra, hogy sisakot és nehéz vértet el tudjon viselni. Végre is, ő nem tudja az ő kövér, pufik, piros bébéjét nagy karddal és nagy csizmákkal elképzelni: »Istenemre! — szol — meg fogjuk várni, míg ő maga nyilatkozik és reá bizzuk, válassza azt a pályát, amelyik neki tetszik.«

»Mindazonáltal csak úgy — teszi hozzá nagyapó — ha nem akar költő vagy művész lenni.«

»Magától értetődik!« kiáltak mind- annyian.

E perctől kezdve mindenki öröködtől bébé fölött, hogy legesekélyebb tetteiben s első dadogásaiban fölismérje előjeleit ama hivatásnak, melyet követni óhajtat.

Egy napon rajt értek, amint cukor- darabokkal valami halomfelet épített, elég- gé változatos rendben. Elterjedvén ez eset híre, megállapították, hogy építész lesz belőle.

De néhány nappal később, magára hagyatván, anyjának óraja jutott keze ügyébe s ő kelme lerántotta a két óra- mutatót.

»Órás lesz!« nyilatkoztatták ki erre. Következő napon egy új építményt kísérelt meg a lapattal és csipetével, ezek föl a fávót helyezvén: ekkor azt gondolták hogy mérnök lesz, s atya már látta őt, mint egy 600 méter magas. — tehát az Eiffel toronynál kétszeresé maga- sabb torony építőjét.

Magában büszkélkedett már e fölött, a mint a dajka, megkopogtatja irodája ajtaját: »Uram! — szol — jöjjön csak, nézze meg bábét. Ha látná, milyen nevet- séges! Felmászott a szobában levő tükör asztalkára, ahova az úrnő a rizposos ska- tulyát helyezte, és egészen bemázolta az arcát!«

tudjuk, hogy, miután elhatározott, hogy számos mind világi, mind egyházi ur, kik addig külön táboroztak, ezután a vármegyékhez küldjék katonáikat, a pécsi püspök, pécsi káptalan és pécsváradai apát saját zászlók alatt táborozhattak, megvédeni határozva, hogy a pécsi püspök egy egész dandárt vagy bandériumot (400, feleben nehéz, feleben könnyű, huszár lovast) a pécsi káptalan 200 lovast és a pécsváradai apát is 200 lovast tartozott kivezetni. Zsigmond pécsi püspöknek 1496-ban 25 sátor cigánya volt Bolgár Tamás előjárósága alatt, golyók és hadiszerek készítése vegett. T. Horváth István ur egy, szalma-papírosra 1348-ban János pécsi kanonok által írt oklevelet bír, melyben a pécsi püspök praedialis nemesei említettnek.

— **A záróvizsgák a városi tanintézeteknél** a következő napokon és időben lesznek megtartva: I. A polgári leányiskolában. Hittan mind a négy osztályban június hó 19-én. A többi tantárgyakból: az 1. osztályban június 20-án, a 2-ikban 21-én, a 3-ikban 22-én, a 4-ikben 23-án. Ezen vizsgák a belvárosi fiúiskola nagytermében tartatnak meg. Kezdeté mindenkor reggeli 8 órákor. II. A belvárosi elemi fiúiskolában. Hittan mind a hat osztályban június 19-én és 20-án. A többi tantárgyakból: az 1-ső osztályban június 22-én, a 2-ikban 23-án, a 3-ikban 24-én, a 4-ikben 21-én, az 5-ben 26-án, a 6-ikban 27-én. Kezdeté mindig reggeli 8 órákor. III. A belvárosi leányiskolában. Hittan mind a négy osztályban június 21-én. A többi tantárgyakból: az 1-ső osztályban június 24-én, a 2-ikban 26-án, a 3-ikban 27-én, a 4-ikben 23-án. Kezdeté mindig reggeli 8 órákor. IV. Az Ágoston-terti fiú-és leányiskolában. Hittan mind a 6 fiú-osztályban június 5-én, a 6 leány-osztályban pedig június 6-án. A többi tantárgyakból: az 1-ső leány-osztályban június 19-én délelőtt, a 2-ikban 20-án, a 3-ikban 21-én, a 4-ikben 22-én, az 5. és 6-ikban 24-én, az 1-ső fiú-osztályban június 19-én délután, a 2-ikban 20-án, a 3-ikban 21-én, a 4-ikben 17-én délelőtt, az 5-ikben 23-án, a 6-ikban 26-án. Kezdeté mindig reggeli 8 órákor és délutáni 2 órákor. V. A felső vámház-utcai fiú-és leány-iskolában. Hittan a leány-osztályokban június 7-én, a fiú-osztályokban pedig jun. 8-án. A többi tantárgyakból: az 1-ső fiú-osztályban június 24-én délelőtt, a 2-ikban 26-án,

a 3-ikban 27-én, a 4-ikben 20-án, az 1-ső leány-osztályban 21-én, a 2-ikben 22-én, a 3-ikban 23-án, a 4-ikben 22-én délután. Kezdeté mindenkor reggeli 8 órákor és délutáni 2 órákor. Az ismétlő (vasárnapi) iskolában június 11-én az összes tantárgyakból. Kezdeté délelőtt 9 órákor. VI. A szigeti külvárosi fiú- és leány-iskolában. Hittan: a fiú-osztályokban június 9-én, a leány-osztályokban pedig jun. 10-én. A többi tantárgyakból: az 1-ső fiú-osztályban június 20-án délután, a 2-ikban 21-én délelőtt, a 3-ikban 23-án a 4-ikben 19-én az 1-ső leány-osztályban 20-án délelőtt, a 2-ikban 22-én, a 3-ikban 24-én, a 4-ikben 26-án, az 5. s 6-ikban 27-én. Kezdeté mindig reggeli 8 órákor és délután 2 órákor. Az ismétlő iskolában június hó 18-án minden tantárgyakból, kezdve reggeli 9 órákor VII. A Rudolfinum-árvaház osztályban leány-iskolájában. Az összes tantárgyakból június 22-én, kezdve reggeli 8 órákor. VIII. A városi zeneiskolában. Az összes osztályokban június hó 18-án, kezdve délután 3 órákor.

Hirek.

— **Kinevezés.** Rup Lajos pécsi kir. tszéki joggyakornok a szigetvári bírószékhez aljegyzővé nevezettet ki. — Fesztel Nándor vegzett joghallgató a pécsi kir. tszékhez joggyakornokká nevezettet ki.

— **Athelyezés.** Paulay Odón soproni állami főreáliskolai tanár saját kérelmére athelyeztetett a pécsi főreáliskolához.

— **Enek és zene előadás.** A pécsi nőegylet (kert-utcai) termében folyó évi június hó 7-én, azaz szerdán Baudysz Ilona úrnő vezetése alatt tanuló-előadás tartatik. Műsor: 1. Rossini: »Rondo« előadja zongorán Parraghy Béla (kezdő) 2. Köhler: »Allegretto« előadja zongorán Rozinszky Irma. Schubert: »Dal« Rozinszky Elvira. Diabelli: »Sonata« négykézre előadja Rozinszky testvérek. 3. Lów I. »Romance« a »Giganyó« c. dalmából, előadja Szommer Irma. 4. Alberti: »Rigoletto« hat kézzel előadja Zelesny Sarolta, Zelesny Etelka és Németh Erzsike. Mayer Helmund: »Mädchenlied« énekl. Zelesny Sarolta. 5. Stephen Heller: »Etude F-dur« előadja Németh Erzsike. Grünfeld: »Kis Serenade« 6. Mayerbeer: »Pagenlied« a »Hugonetták«-ból, és Volkman: »Die »Nachtigall«-éneki Schmidler Fritzi. 7. Reinhold: »Impromptu« előadja Zelesny Sarolta. Chován:

Az apa odasiet, megbánolni fiának ez újabb hőstettet. Csakugyan: a tükröaszalkán találja bábát; arca egészen fehér volt s a legfuresabb módon fintorgatta azt a saját, tükröbéli képére. Minden fintorgatásnál nevetésbe tört ki s annyira el volt merülve bohóságaiba, hogy senkit se hallott belépni.

Miután anyja és dajkája szívből nevettek fölötté, az atya gondteljes lón és szólt: »Csak aztán ne akarjon színész lenni.«

Ó ugyanis ismerte Moliere-nak, a kitűnő francia vígjátékíró-nak történetét, akiben a tehetség oly ellenállhatlanul nyilvánkozott, hogy kész volt inkább semhogy komédiás mesterségéről lemondjon, hosszú, faradságos és nyomorteljes éveken át-labolni.

Szerencsére egy közbejött, új eset meg változtatta a család sejtéseit.

Újévi ajándokul bábé egy fehér tengerinyulat kapott, amely kószaltalevelet evén dobolt; aztán egy aranyozott szarvú kost, amely begettett, valahányszor a fejét meghajtották; egy hengerkarikára erősített szamarat, egy kék és piros bohócot ezüst csillával borítva; és egy trombitát.

Bábé gondosan, sorba állította a nyulat, kost, szamarat és bohócot és miu-

tán trombitájába fújt volna, oly hevesen támadta meg őket szemben, hogy egy rugással és egy ökölcsapással csakhamar darabokra törtéte őket.

»Generális lesz!« — szólt a nagypapa, össze szedvén a maradványokat.

Es Ursula néne mosolyogva morgogá:

»Vértes-generális!«

Évek multak. Bábé elvégezte a collégiumot, letette a baccalaureatust (első académiái fokozat Franciaországban) és nem lett sem vértes, sem építész, se mérnök, se óras, sem ügyvéd, se komédiás. A ministeriumban hivatalnok s reggeltől estig szörnyen untató körleveleket másol. De atyjának első óhaja teljesült: becsület ember és kitüntetésben is részesült.

Egy kissé művész is meg költő is: gyakran lerajzolja irodafőnökének torzképet s némelykor megengedi magának, hogy verseket s dalokat faragjon, a hosszú, untató körlevelek szakadatlan másolása helyett.

Franciából:

Graziella.

»Néptáncok« négykézre. 8. Ambroise Thomas: »Romanc Mignon«, énekl. Zsolnay Stefánia. Robert Franc »Er ist gekommen«, énekl. Zsolnay Stefánia. 9. Raff: »Valse de Juliette«, előadja Németh Aranka. 10. Verő (György): »Délia romanca«, és Bánfi Sándor: »Valse de Lili«, énekl. Kless Maresa. 11. Beethoven: »Sonate Pathétique«, első rész, és Delibes: »Pas des fleurs« előadja Kochanovszky Hajnalka. »Naila Ballet« előadja. A tanuló-előadás kezdete délután 4 $\frac{1}{2}$ órákor. A »Lyra«-gyárból való zongorát szíveségből Valentin K. fia zeneműkereskedő úr engedte át.

— **Felhívás.** Magyarország független érdelmű polgáraihoz. Tisztelt Polgártársak! Azon sajnálatos események után, melyek az országos függetlenségi és 48-as pártkör kebelében az utóbbi időben végbementek, a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt szükségesnek tartotta egy országos párt-értekezletnek Kecskemétre leendő összehívását, melynek megtartására folyó évi június hó 25-ik napját tűzte ki. Midőn ezt a körülményt a függetlenségi és 48-as elveket valló választó kerületek, társulatok és körök, s általában pártunk összes tagjainak tudomására hozni szerencsénk van, hazafias tisztelettel és elvtársi bizalommal hívjuk fel, hogy e nagy fontosságú értekezleten melynek programját kellő időben teljes részletességgel nyilvánosságra hozzuk — minél szélesebben megjelenni, illetve magukat képviselgetni szíveskedjenek. Kelt Kecskeméten a függetlenségi és 48-as párt vezérbizottságának 1893. évi május hó 28-án tartott üléséből. Hazafias tisztelettel: Szappanos István elnök. Sz. Tóth Marton jegyző.

— **Az osztrák ezüstforintosokra** vonatkozólag a következő hirdetményt veszszük a pécsi kir. pénzügyigazgatóságtól. 23050/XI. 1893. szám. A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. é. május hó 15-én 31146. szám alatt kelt magas rendelete szerint, mint hogy az ausztriai értékű egy forintosok a kir. adóhivatalok részéről az utóbbi időben feltűnő s indokolatlan módon szállítatnak be a kir. központi állampénztárba, azt lehet követelni, hogy úgy a pénzkezelő hivatalok, mint a közönség körében az a teves nézet látszik uralkodni, mintha ezeknek az ezüst érmekeknek a bevonása is küszöbön állna. Tekintettel tehát arra, hogy a korona érték megállapításáról szóló 1892. évi XVII. t. c. 10. §-a szerint az ausztriai értékű ezüst egy forintosok ezentúl is s előreláthatóan még hosszabb ideig korlátlan fizetési eszközt képeznek, hogy ennél fogva minden fizetésnél kifogás nélkül elfogadandók, s hogy az ezüst egy forintosok lehető nagy mennyiségben a közönség kezei közt általános forgalomban tovább is megtartatnak, utasítatik a kir. adóhivatal, miszerint az ausztriai értékű ezüst egy forintosoknak a központi állampénztárba való szállításától önrésztől a pénztári maximum szem előtt tartásával lehetőleg tartózkodjék, s azoknak a fennálló szabályok értelmében megfélemlen járjon el. Pécsen, 1893. május hó 24-én. Dragonescu s. k.

— **Elhalasztott nyári mulatság** A Baranya-Sellyei önkéntes tüzoltó egy-letnek a rozsi időjárás miatt elmaradt nyári táncmulatsága, folyó hó 11-én fog megtartatni. Ha ekkor ismét kedvezőtlen időjárás lenne, úgy a mulatság a Baranya-Sellyei nagyvendéglőben fog megtartatni s kezdete 8 órákor lesz.

— **A Pécsi Kerékpár Egyesület** június hóban a következő kirándulásokat fogja tartani: 11-én Virág Korzó (lásd alant!) 18-án Dombóvárra ind. reggel 5 órákor és Magyar-Székre indulás d. u. 2 órákor a Bedő kávéházból. 25-én A »P. K. E.« versenyei (a feltételek már a nyomdában!)

29-én Kaposvárra indulás reggel 5 órakor és Sásdra indulás d. u. 2 órakor a Bedő kávéházból. Július 2-án D.-Földvárra ind. reggel 4 órakor (D.-Földváron találkozás a budapesti Kerékpár egyesület, a H. M. B. C. és M. T. K. tagjaival) és Pécsvárad vagy Bonyhádra d. u. 2 órakor a Bedő kávéházból. 9-én Eszékre és vissza ind. reggel 5 órakor és Siklóra és vissza ind. d. u. 2 órakor a Bedő kávéházból. A május hó 29-én tartott vál. ülésen a működő tagok sorába felvették. Weidinger Jenő 63. Fürst Kálmán 64. Weidinger Victor 65. Bünics József 66-os számmal. Az egyleti gyakorló hely a Höfler gyárból áthelyeztetett a siklósi utcában lévő (Nádossy ház alatti) (a kapu előtt 2 jegenyefa) — Wurga-féle vendéglőbe — hol nagy tér a tanulásra, azonkívül tekepálya, vendéglő és club-szoba áll a tagok rendelkezésére.

— **Kerékpár-sport.** A »P. K. E.« tavaszi országúti (zárt) versenyének feltételei. A verseny napja 1893. június hó 25-én d. u. fél 3 óra. 1. Megnyitó verseny. Tav. 6000 m. Résztvehetnek oly tagok, kik nyílt. kerékpár-versenyben díjat még nem nyertek. Elsőnek ezüst, 2-iknak bronz, 3-iknak és 4-iknek kis bronzérem. Tét 1 frt, bánat 1 frt. 2. Verseny a »P. K. E.« hölgyeinek díjért. Tav. 10.000 m. Elsőnek a hölgyek díja és ezüst érem, másodiknak ezüst, harmadiknak és negyediknek bronzérem. Tét 2 frt, bánat 1 frt. 3. Népfőkelők versenye. Tav. 2000 m. Résztvehetnek oly tagok, kik 32 életévüket betöltötték. Elsőnek nagy bronz, másodiknak bronz, harmadiknak kis bronzérem. Tét 1 frt. 4. Lassu verseny Tav. 100 m. Első és másodiknak tiszteletdíj Tét 1 frt. 5. Nagy verseny. Tav. 12.000 m. Elsőnek ezüst érem és elnöki tiszteletdíj, másodiknak ezüst, harmadiknak és negyediknek bronzérem. Tét 2 frt, bánat 1 frt. A győztesnek, ha 28 percen belül érkezik idő-érem. 6. Vigasz verseny. Tav. 4000 m. Résztvehetnek azok, kik a fenti versenyek egyikében sem nyertek díjat. Elsőnek bronz, másodiknak kis bronzérem. Tét 1 frt (nevezés a helyszínen). Nevezési zárnapp: 1893. június hó 18-án esti 6 óra. Rossz idő esetén a verseny június 29-én tartatik meg. A nevezések a »P. K. E.« versenytitkárhoz Piacsek Virgil urhoz (Pécs, Kossuth-utca 1. sz.) intézendők posta után ajánlott levélben. A verseny után esti 8 órakor közös vacsora étlap szerint és díjkiosztás a »Vadember« szálloda nyári helyiségében.

— **A Pécsi Kerékpár Egyesület versenybizottsága.** Versenybírók: Zsolnay Vilmos, elnök, Kiss József, alelnök. Verseny-titkár: Piacsek Virgil. Rendező és főpárancsnok Egerszeghy Kálmán. Indító dr. Bodó Aladár. Időmérnök Marx Nándor, Koharits N. János, János-házy Zsigmond, Orvos dr. Wallerstein Bódog. Előkészítő bizottsági tagok Piacsek Virgil, Otte Ferenc, Marx Nándor. — Általános versenyszabályok. 1. A versenyekben csakis a »P. K. E.« tagjai vehetnek részt. 2. A második díj csak akkor adatik ki, ha legalább három-, a harmadik díj ha legalább öt, a negyedik díj, ha legalább nyolc versenyző indul. A népfőkelők versenyében, ha három versenyző indul a harmadik díj is kiadatik. 3. Versenyezni csakis sportszerű öltözetben szabad (ajánlatos a versenyruha). 4. A nevezési ívek pontosan kitöltendők és a tét- valamint bánattal ellátva a versenytitkárhoz küldendők (posta után, ajánlott levélben és a borítékon e szó »nevezés« feltüntetésével). 5. A záródón túl érkező nevezések, valamint a szabálytalanok figyelembe nem vétetnek. 6. A versenyekből a 14 kilónál könnyebb gépek ki vannak zárva 7. A bánat, ha az illető az általa jelzett versenyben részt vett, visszaadatik, ellenkező esetben a club verseny-

alapja javára fordítatik. 8. A versenybírószám határozata ellen fellebezésnek helye nincsen. 9. Az indítás pisztoly lövésre történik.

— **A „Pécsi Kerékpár-Egyesület“ versenyszabályai.** 1. A »nyílt« versenyekben részt vehet minden magyar sportegylet, gentleman műkedvelő tagja (nevezéseik azonban elnöki ellenjegyzéssel látandók el). 2. A »zárt« versenyekben csak a »P. K. E.« tagjai vehetnek részt. 3. A második díj csak akkor adatik ki, ha legalább három-, a harmadik díj, ha legalább öt-, a negyedik díj, ha legalább nyolc versenyző indul. 4. Versenyezni csakis sportszerű öltözetben szabad (egyszerű- vagy versenyruha). A nevezési ívek pontosan kitöltendők és a tét valamint bánattal ellátva a versenytitkárhoz küldendők (posta után, ajánlott levélben és a borítékon e szó »nevezés« feltüntetésével). 5. A záródón túl érkező nevezések, valamint a szabálytalanok figyelembe nem vétetnek. 6. Nevezési ívek a versenytitkárnál kaphatók. 7. A versenyekben 14 kilónál könnyebb géppel részt venni nem szabad, érte a súlyt lámpa, csengő és számszám táská vagy mesterséges megterhelés nélkül. 8. A bánat, ha az illető az általa jelzett versenyben részt vett, visszaadatik, ellenkező esetben a club versenyalapja javára fordítatik. 9. Tételny versenyeknél, a nevezőnek legutóbbi két versenyről pontos felvilágosítást kell adnia, hamis adatok a versenyekből leendő kizárást vonják maguk után vagy a díj visszavételét. 10. A versenyzők mindegyike a verseny kezdetekor gépére azon számot kapja, melyet neve a nevezettek íven visel. 11. Az indulás e szóra »rajta« és pisztolylövésre történik. A versenyek alatt. 1. A vezetőversenyző, az út bármelyik részén mehet, de nem szabad a többieket a versenyben akadályoznia. Előre kerülni jobbra kell. Balra csak akkor, ha az előmenő 2—2½ méternyi távra van. Senkinek sem szabad versenytársa előtt az utat elzárni, vagy őt a versenyben bármilyen módon is akadályozni. A verseny alatt szabad a gépet tolni vagy avval futni, de ha a versenyzőnek gépéről valamely oknál fogva le kell szállani, úgy az őt követőkkel kéz felemeléssel jelzendő. 2. A cél (ugy a forduló pont is) fehér szallaggal van jelezve s a ki gépével a cél-szallagon először áthalad, az a győztes. 3. Az utolsó 200 méternél minden versenyzőnek meg van tiltva jobbról-balra vagy balról-jobbra haladni, hanem az általa bevett irányt meg kell tartani. A verseny alatt a használhatatlanná vált gép mással kicserélhető. Ha a versenyző versenytársát vagy versenytársait a menetben akadályozza, így pl. az utat elzárja, a versenyekből kizáratik. 4. Ily esetben a versenybírósnál »óvás« jelentendő be. 5. A versenybírószám határozata ellen fellebezésnek helye nincsen. 6. Ha a nyertes hamisság által, vagy a versenyszabályok ellen vétve nyerte meg a díjat, úgy a bíróságnak jogában áll a versenyt érvénytelennek kimondani. 7. Tételny versenyeknél minden versenyző köteles a neki adott tételnyét elfogadni, futni, és a verseny megnyerésére mindent elkövetni. 8. Ki jelen versenyszabályok ellen vét, 1. egyik versenyszámból leendő kizárással, vagy 2. a díj elvesztésével, vagy 3. az egylet a versenyzőt bizonyos időre leendő kizárással, vagy 4. mindenkorra leendő kizárással büntethető. A megszabott időre vagy mindenkorra leendő kizárással felett az egyesület teljes választmánya határoz. A »Pécsi Kerékpár-Egyesület«-nek Pécsen, 1893. május hó 29-én tartott választmányi üléséből.

— **A pécsi kereskedelmi és iparkamara** legutóbb tartott közülésén Littke József elnök bejelentette, hogy a kamara

kerületében levő gyárak és nagyobb iparvállalatok megvizsgálásával ez évben Magyarits Ágost iparfelügyelő bizottott meg a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által. Felkérte a kamarai tagokat, hogy nevezett iparfelügyelőnek eljárásában előzetesen segédkezet nyújtanak, esetleges kívánalmaikat, sérelmeiket előterjeszteni s ez által nehéz feladatának minél sikeresebben megoldását megkönnyíteni sziveskedjenek; — egyszersmind figyelmébe ajánlotta a tagoknak, hogy ezen gyárvizsgálatoknál kiváló gond fordítatik a munkások baleset elleni biztosítására szolgáló intézkedésekre s amennyiben egyik-másik gyárban talán némi hiány mutatkoznék e tekintetben, az már a törvény ide vágó szakaszainak rendelkezésénél fogva, de a gyáros jóhírneve érdekében is, mielőbb eloszlatandó. — A pécsi keresk. és iparkamara közgyűlésén szóba került újra egy kamarai ház vétele, mely különben elvileg már egy korábbi közgyűlés által elfogadott. A megvalósítást több körülmény siettetti, s különösen elősegíti az, hogy a kamarához újabb időben több házeladási ajánlat érkezett. A közlés, minthogy konkrét adatok nem állottak rendelkezésére s különben is a kamara intenciója az, hogy vagy olcsó funduson felépítéssel vagy egy jókarban levő ház átalakításával a kamara hivatásához illő helyiséggel rendelkezzen s ez által Pécs monumentális épületeinek számát szaporítsa. — Zsolnay Vilmos elnökléte alatt egy szűkebb körű s szakértelemből álló bizottságot küldött ki, melynek feladatává tette, hogy az ajánlott hazákat használhatóságuk és célszerűségükre nézve vizsgálat alá vegye, tudakozódjék egyszersmind, hogy kik hajlandók megfelelő hazát v. telket eladni s az így beszerzett adatokat javaslataival együtt oly képen készítse elő, hogy azok felett a jövő hó első hetében tartandó közlés már döntő határozatot hozhasson. — Az ezredes országos kiállítás XX. csoportbizottsága átiratot intézett a keresk. és iparkamarához, melyben felkéri, miszerint mivel a kiállító hazipari és ethnografiai csoportja ugy van szervezve, hogy az mint egységese falu feltüntesse az ország nevezetesebb vidékeinek típusait, a legjellemzőbb paraszthazakról fényképfelvételeket készítesse. A közlés megbízta titkár, hogy hivatalos körútja alkalmával az ide vonatkozó adatokat részint közvetlenül, részint a kamarai kültagoktól, fűszolgabíráktól beszerezze s azokat az előnkség a csoportbizottságnak rendelkezésre bocsássa. — A pécsi keresk. és iparkamarához intézett keresk. miniszteri leirat szerint az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság a múlt évben Algírba 10 gőzöst irányított, Tangerba pedig minden hónapban járatokat hirdetett. A társaság áldozatkészsége minden valószínűség szerint kereskedelmi köréink tájékozatlansága miatt nem járt a kellő eredménnyel, mert Marokkóba épen semmi, Algírba pedig elenyésző csekély mennyiség szállítottott hazai termékeink közül, jóllehet hazai cikkeink közül különben a liszt, gabona, hűvelyesek és fa, továbbá bőr, füvegáruk, posztó az algéri piacokon mind nagyobb tért hódítatának. Az »Adria« társaság jövőre is hajlandó a nevezett helyekkel a tengeri összeköttetést fenntartani, a Tangerba irányuló forgalomnál azonban azon feltétel alatt, ha az oda rendelt rakományok nyolc nappal a menetrend szerint hirdett gőzös elindulása előtt bejelentetnek. A marokkói (Tanger) piacokon kelendőségnek örvendő árak mintái a budapesti kereskedelmi muzeumban »marokkói beviteli cikke«-cég tabla alatt közszemlére ki vannak téve. — A mágoesi állami agyagiparkolnállal megüresedett kamarai osztandóját a kamara Hosszú István József nevű fiának adományozta.

Műkedvelő előadás Siklósán.

A siklői fiatalok a tűzkárosultak javára a „Pelikán” vendéglő nagyszobájában 1893. június hó 10-én táncmulattal egybekötött műkedvelő színelőadást rendez. Színe kerül: I. A csizolatlan gyémánt. Vigjáték egy felvonásban. Buckstane után angolból. Személyek: Lord Plató Spitzer Gyula, Mary neje Rédl Etelka, Evergreen Lord, Plató unokaöccse Tarnóczy Lajos, Margery neje Pritz Etuska, Bleheim kapitány Lösch Antal, Joe Margery unokatestvére Pinter István. Történi Evergreen falusi jószágán. II. Hol a férj? Vigjáték egy felvonásban, Potier után franciából. Személyek: Dubourg, nyug. vonult tengerész kapitány Lösch Antal, Pál öccse dr. Schlezinger Ernő, Ernestine, ennek neje Gombás Izabella, Kázmér ismeretlen ur Perczel Béla, Helyárak: ülőhely I.—V. sorig bezárólag 1 frt, ülőhely V. végig 80 kr., állóhely 50 kr. Kezdeté pont 8 óraker. Felülvezetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtak. Jegyek előre váltásokat Paulz Géza kereskedésében, és előadás napján este 7 órától a pénztárnál.

— **A szinkorból.** Pénteken és szombaton operette-ujdonaságunk volt. Varney „Fanchon asszony leánya” című operette-je adatott. A darab zeneje igen csinos és tetszetős, a meséje azonban meglehetősen franciás, a helyzetek is elég pikánsak, a célszavakról nem is szólva. A címszerepben Kocsis Etel új sikert aratott; szépen énekel, különösen játszott és emellett diszkretnen, mi finom észreke vall. Sz. Nagy Imre (Jaquott) pompásan énekel és játéka is kislehető volt. Kállay Lujza Hermin csinos szerepében nagy hatást és tetszést aratott. Perényi (Zephire) szép éneket teljesen ellensúlyozta egyetlen játéka, mely szinte bűnösültségnak mondható. Polgar (korjegyző) ritmuskája semmivel sem akadályozta. — Vasárnap délután a „Pelekesi notarius” adatott telt ház előtt felolvas, annál őrsebb volt azonban este a szinkor „Büszke Zsófi” premierjén. „Büszke Zsófi” egy négy felvonásos népszínmű, melyet Hegedűs Ferenc követett el. A darab oly gyarló, hogy igazán bámuljuk, hogyan lehet azt betanítani. Van azonban benne mintegy három tucat szép dal Dankó Pistától, azokból egy többet ér, mint ezer ily feremű. — Hetlón Murai Károly „Huszárszerelme” adatott kis közönség előtt igen jó előadásban, melyben a szereplők egytől-egyig jeleskedtek. Valóban kár, hogy ily künű előadás oly kevesek előtt ment végbe. Ezt követte Barna László új operettje a „Paradiesom”, melynek trefás, több helyütt bamba szövege nagyon is Offenbachszerű. Földváry Adám és Kocsis Etel előjára igen élvezhető alakítás volt úgy zeneileg, mint játék dolgaiban. — Ma, szerdán újra „Fanchon asszony leánya” adatik.

— **A pécsi püspöki tanítóképezde** negyedéves növendékei mint minden évben, úgy ez idén is megtartották rendes gazdaságtanulmányi kirándulásukat majus hó 31 és 31. napján. Az intézet növendékei Vörös Mihály gazdasági szak-tanár és Eckhardt Antal zene és ének-tanár vezetés alatt tanulmányi utjokat az idén a szekes-káptalan birtokain tették Szeifricz István kanonok, a káptalani jávak kormányzója engedelmével. A kirándulókat a bükkösi pályaudvaron Fónay Pál gazdasítz fogadta. Innét az uradalmi kocsikon folytatva utjokat megtekintették a „szent domjánai” uradalmat, mely gazdaságnak célszerű berendezése s rendezettsége, ügyes, buzgó gazdára vall. Különösen kiemelendő ez uradalom jughadszága és a filloxera által kevesebé megmadadt, terjedelmes szőlője. A tanulmányi-szemle befejezése után ebédhez ültek a szabadban, melyen résztvettek az előbbieken

külv. Buday Béla uradalmi főmérnök és Girtl Vince uradalmi főerdész is. A kedélyes ebédet a növendékek köréből alakult dalárda éneke fűszerezte Eckhardt Antal ének- és zenetanár vezetés mellett. Ebéd végzetével folytatva utjokat, megtekintették a fenyősi pusztát, hol szintén az összes földedek bejártak, tanulmányozva a talajt és vetéseket. Az alattényszés itt is virágzó, kiemelendő különösen a tehenészet s a merino-juhászat. A növendékeket Molnár János tisztartó és Fónay Pál gazdasítz kalauzoltak. A pusztá megtekintése után kedélyes estebéd volt Bicsérdén Molnár János tisztartó házában, hol különösen a ház asszonya páratlan vendég-szeretete által bilincselte le a vendégeket. Az estebéd alatt Vörös Mihály tanár s a növendékek közül többen mondtak toasztot, élteve a ház urnóját, a házigazdát stb., a dalárda pedig ugyancsak kített magáért. Másnap reggel 6 és fél órakor a kirándulók Bicsérdől távozva Molnár János tisztartó kíséretében a sumonyi uradalom megtekintésére indultak, hova 8 óraker érkeztek meg. Mindjárt megérkezésük után ünnepélyes szent misét hallgattak, melynek végzetével megtekintették Kacsóvi Antal ispán kíséretében a gazdaságot, nevezetesen a földedek, gyümölcsös, az istállókat, magtárakat és gazdasági gépeket, eszközöket. Ezek megtekintése után kirándultak a sumonyi erdőbe, hol az öreg Takács bácsi fogadta a vendégeket igaz magyar vendég-szeretettel. Az öreg Takács bácsi már közel 50 éve szolgálja a káptalant, jelenleg mint körvadász; a sumonyi erdő jó része az ő műve s mondhatni oly rendben van berülete, hogy ritkítja parját. Délben izletes ebéd volt az erdőben, melyen részt vett Germán János, Sumonyi község érdemes plebánosa is. Ebéd alatt a tanárok s növendékek közül többen éltettek a szives házigazdát, Germán János pedig az ifjúságot ellette. Minden toaszt után tust huztak a cigányok, a dalárda pedig szép énekekkel vidította föl a társaságot. A növendékek oly kedélyesen és jól érezték magukat, hogy igazán fajdalommal váltak meg a gyönyörű helytől, melyet az öreg Takács bácsi ezen napra oly szépen fölbogozott s földszített. Délután 5 óraker a tanárok és növendékek Molnár János tisztartó kíséretében Szent-Lőrincen hajtattak, hol köszönetet mondva a Szekes-Káptalan ezen érdeműs fötisztjének szives vendég-szereteteért, a 7 és fél órai vonaton Pécsre visszatértek.

— **Eihalasztott virágünnepély.** Mint a lapokból olvassuk, a pécsi növényi június 11-ére tervezett virágünnepélyt a folyton tartó eszések következtében, melyek az előmunkalokat a Tettyén lehetlenné tették, elhalasztotta f. hó 18-ára. Fenntartással közöljük e hirt, mert az egylet részéről eddig semmi értesítést nem kaptunk erre vonatkozólag, a mi annál feltűnőbb, mert a nögyelet eddigél mindig nagy súlyt fektetett a lapok kellő időben való értesítésére és nekünk épen ezért erős meggyőződésünk is, hogy itt valami tévedésnek és félreértésnek, vagy misztifikációnak kell fenforogni, melynek kiderítése azonban nem a mi dolgunk. A pécsi sajtó, vagy, hogy csak a magunk nevében szóljuk: mi mindenkor szívesen adunk helyet a nögyelet, közleményeinek és adunk ezután is, de viszonzásul talán igényt tarthatunk arra, hogy egy kis figyelemmel legyenek mi irántunk is. Azt pedig, hogy az egyes sajtó közegek egyenlő elbánásban részesítenek, határozottan megköveteljük, mert ezzel tartozunk önbecsületünknek. Szóva tettük ez esetet, mert sajnálattal látjuk az egyre szaporodó jeletket, melyekből azt kell következtetnünk, hogy egy let e i n k kezdenek nem egyenlő mértékekkel mérni a

sajtó n a k. Egyszer a dalárda mellőzi kihívóan a helyi sajtót, mászor a Mecsek egylet felelkezik meg róla, és mivel a pécsi példá ragadó s, most a nögyelet is beállt volna harmadiknak a szövetségbe? Ezt még sem akarnók feltételezni.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEJER MIHÁLY.

Nyom. Fejér Mihálynál (Iyceumi nyomda) Pécsen.

955. sz. tk. 1893.

4450.

Arverési hirdmény.

A pécsi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr Krausz Jenő ügyvéd végrehajtónak Otterben Gáspár olasz lakós végrehajtást szenvedő elleni 139 frt kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsváradai kir. járásbírószág területén levő Olasz község határában fekvő, az olasz 68. sz. tjkvben felvett 129. hsz. 51. sorszámu házra, udvartér és kertre 480 frt u. a. tjkvben foglalt 347. hsz. szőlőre 50 frt u. a. tjkvben foglalt 895. hsz. szántóföldre 47 frt, az olasz 134. számu tjkvben felvett 338. hsz. szőlőre 128 frt az olasz 190. számu tjkvben felvett 897. hsz. számu szántóföldre 67 frt ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokat az 1893. évi június hó 30. napján d. e. 10 óraker Olasz község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatl. becsárának 10%-át vagyis 48 frtot 5 frtot 4 frt 70 krt 12 frt 80 krt és 6 frt 70 krajcárt készpénzben vagy az 1881. 60. t.-e. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-en 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét átszolgáltatni.

Pécsen, kir. törvényeszk mint tkvvi hatóság 1-95. évi januar hó 16. napján.

Bogyay Pongrác kir. tszéki bíró.

7225. sz. 1893.

4449

Arverési hirdmény.

A pécsi kir. tszék mint tkvvi hatóság közhírré teszi, hogy dr Krausz Jenő ügyvéd végrehajtónak

Ritter Julianna Kverkvarits Adámé végrehajtást szenvedő elleni 71 frt — kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsváradai kir. járásbírószág területén levő Olasz község határában fekvő, az olasz 49. sz. telekjegyzőkönyvben felvett 285. hsz. részlethez 410 frt kikialtási árban, mégis az 1881. évi 60. t. e. 156. §. a) pontja alapján az olasz 102. sz. tjkvben felvett 921. hsz. fekvőségre egészen 130 frtban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi július 1. napján d. e. 10 óraker Olasz község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 41 forintot és 13 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi 60. törvényeikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. évi 60 t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét átszolgáltatni.

A pécsi kir. tszék mint tkvi hatóság 1893. évi ápril hó 15. napján.

Bogyay Pongrác kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

Az építendő új nemzeti színház **fűtési és szellőztetési munkálataira** 6419/893. sz. a. kiírt s f. évi május hó 31-én lejárt pályázati határidő rövidnek bizonyulván, a pályázati határidő ezennel folyó évi **junius 30-dik napjáig** meghosszabbtattik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a színház fűtési és szellőztetési munkálataira pályázni óhajtanak, hogy a vállalati összeg 5 százaléknak megfelelő bánatpénzzel a kiviteli tervekkel és költségvetéssel felszerelt zárt ajánlatokat legkésőbb folyó évi **junius hó 30-ik napjának** déli 12 órájáig Pécs sz. kir. város polgármesteri hivatalában nyújtsák be.

A színházi tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a városi mérnöki hivatalban (Pécs, városházához II. em. 34. ajtó) ugy Steinhardt és Lang műépítészknél Budapesten Egyetem u. 3. sz. betekintheők.

A város tanácsát illeti a jog a beérkezett ajánlatok közül választani, esetleg valamennyit elutasítani.

Pécsett, 1893. évi június hó 2.

Pécs sz. kir. város Tanácsa.

19175. sz./tjk. 1892.

4443.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tvszék mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Ebner Pál végrehajthatónak

Jäckl Mátyás és neje Vilhelm Margit

végrehajtható szervenő elleni 91 frt 46 kr. tokekövetelés és jár. iranti végrehajthatási ügyében a pécsvárad kir. bíróság területén levő P.-Márok határában fekvő, a püspök-márok 53. sz. tjkvben felvett 68. hsz. sz. 74. sor sz. házra és belsőre 400 frt. kikialtási árban az árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1893. évi **junius hó 10. napján** d. e. 9 órakor Püsp.-Márok község bíróságában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én. 3833. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, a kir. tvszék, mint tkvi hatóság 1892. évi december hó 19. napján.

Bogyay Pongrácz kir. tszéki bír.

Igen fontos

talál-
mány!

„Columbus“-czimbalomverőfej.

A „Columbus“-czimbalomverőfej

A „Columbus“-czimbalomverőfej

A „Columbus“-czimbalomverőfej

A „Columbus“-czimbalomverőfej

A „Columbus“-czimbalomverőfej

A „Columbus“-czimbalomverő

A „Columbus“-czimbalomverő

A „Columbus“-czimbalomverő

az éppoly fáradságos, mint alaktalan pamutozást és czérnázást feleslegessé teszi, a menyiben egyszerűen reahuzandó a verőpálczára, melyről mindenkor le is huzható; a legfinomabb nemezből készül, a verőpálczákra rásimul és tetszésül selvengubó alakú; megszünteti a pamutozást tompító hatását s a kellemetlen kopogás helyett kellemes csengő hangokat nyerünk; sőt hasan pisztul. el. miután esetleges kopás után egy kevésbé forgatva, ismét új verőfejet pótol; ára a verőpálcák minősége szerint: frt 2—, 2,50, 3.— és 3,50. Külön a „Columbus“-fejek parja 1 frt. feltalálója a **STERNBERG ARMIN** és **TESTVÉRE** czeg. csász. és kir. kiz. szabadalmazott hangszer-ipar. **Budapest, VII., Kerepesti-ut 36. sz.** czélszerűségről kiváló szaktekintélyek elismerő nyilatkozatai tanuskodnak.

Kívánatra nagy képes árjegyzék cimbalomokról és más egyéb hangszerekről ingyen és bérmentve.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a nagy közönség szives tudomására adni, hogy a volt Spitzer L.-féle helyiségben (**Barátok utca 8-ik szám**) új

üveg- és porcellán-kereskedést

nyitottunk és azt gazdagon felszerelve minden igyekezetünk arra lesz fordítva, hogy a nagy közönség minden igényét kielégíthessük.

Raktáron tartunk mindennemű **üveg porcellán árukat és tükröket** és minden e szakba vágó cikket a legújtanosabb áron.

Pontos és szolid kiszolgálást biztosítva, szives látogatást kérünk tisztelettel.

WILLMANN ÉS TÁRSA.

Ezen üzletben egy jó házból való fiu tanulól azonnal felvétetik.

Újonnan megnyilt fényképészeti műterem!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomara hozni, hogy helyben **Széchenyi-téren Dr. Loewy-féle palotában** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő berendezéssel bíró

fényképészeti műtermet nyitottam,

melyben a fényképészet terén minden legúj. találmányt, még itt elő nem állított dolgokat is készítek, a rendes photographiától elkezdve minden nagyságban, ugymint: *mignon, visit, cabinet, kis makárt, nagy makárt, boudoir, muschel*, eddig ismert rendes nagyságokat, a *legújtanosabban és legfinomabb* kivitelben elethűen készítek, a *miért is a nagyközönség meggyőzésére mintaképekkel készséggel szolgálok*, továbbá a rendes ismert nagyságokon kívül még minden nagyságot készítek egész életnagyságig, szintügy csoport-, táj- és interiőr-felvételeket, különleges berendezés gyermek felvételekre, továbbá másolatokat régi képekről életnagyságig, szintügy *platinaképek*.

Különlegességek! A fényképészet terén legújabb találmányokat, úgy mint készítek fényképeket *zsebkendőbe* bele etetve, melyek soha ki nem moshatók, továbbá *selyemre* minden színűre, *vásznonra* (linografia), mely épen olyan tartós mint egy olaj-festmény, továbbá különös *szépségű opál-képeket*, készítek fényképeket *directe* ráetelve *fára és csontra*; továbbá felhívom még a nagyközönség figyelmet *chromo, aquarell* és *olaj-festményeimre*, melyeket természet után is, vagy régi képekről is a legművészebben és hűen készítek.

A midőn erről értesíteni van szerencsém a nagyközönséget, egyidejűleg vagyok bátor azon kérésinténi, hogy becses látogatóisaival műtermemet szerencsétlenni méltóztassanak. — Műtermem minden reclamtól óva, csakis előállított fényképeim által kiérdemelt partfogásért eszedzem.

PAPP L. fényképész és festész

Széchenyi-tér, dr. Loewy-féle palota.

Elismert legtisztább
alkalikus

KRONDORFI SAVANYVIZ

Asztali-

és
g y ó g y - v i z

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír
kőhögés és rekedtségnél, tüdő, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

Kapható Pécsert Grünhuth és Hirschler, Kószl János, Simon János, Eizer János, Reeh Vilmos, özv. Spitzer Jakabné fűszerkereskedőknél.

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9 szám.

HARKANYI GYÓGYFÜRDŐ

(Magyarország, Baranyavármegye.)

Fürdő idény május 1-től szeptember 30-ig.

Az o-ztrák-magyar birodalomnak ezen vízgazdag legmelegebb s leg-erősebb kénforrása a legsikeresebb gyógyeredmények által hírnevét már megállapította, a mit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62-5 és 63-8 C. fokú természetes ártézi kénforrások kitünő gyógyítási hatással bírnak, **csuzos, görvély, idült bőrkiütégek, aranyér, nőibántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, daganatok és higanyos gyógyszerek által okozott mérgezés-ekre, továbbá máj, lép, általában mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok s ivarszeri bántalmak ellen.**

Az utazásra ajánlható **Budapest-pécsi vasut, vagy Déli vasut** Budapest Kanizsa-baresi vonala, állomás: **Pécs**; alföldi vasut **Eszé-ken át Villányig**. Mohács-pécsi vasut, állomás: **Villány**.

Posta- és távirat-állomás.

Bővebb fülvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt **Dr. Heller József** rendelő fürdő orvos s özv. **Blümel Ferencné** bérő. 4411.

Harkány, 1893. május hó. **A fürdő igazgatóság.**

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.

Városi iroda és raktár: PODMANIKZY-UTCA 14. — Fiók-raktár KEREPESI-UT 77.

Gőz- és járgány-cseplőkészületek

számos első díjakkal kitüntetett

**szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő- és egytetemes acél-ekék,**

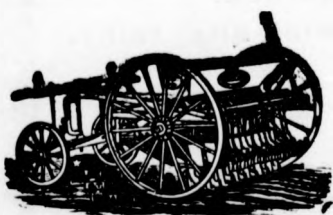
eredeti **SCHLICK- és VIDATS-féle**

egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,

valamint

Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépek.

Takarmánykésztő gépek, darálók, őrlőmalmok és min- denemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SIEMENS és HALSKE

vilamos világítási és erőátviteli gyárak

Budapest VIII., Kerepesi ut 9 a sz.

Elvállalják **villamvilágítási és erő átviteli-, telefonok, vasuti biztonsági és tüzelző állomások berendezését**

Szállítanak: **vízmerőket, vízállagmérő ké-szülékeket, mérő eszközöket, mint galvanomé-tereket stb. izzólámpákat, szénpálcákat stb.**

Csillárok stb. vilamos világításhoz. Különösen felhívjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos cikkekben dús vá-lasztéku mintaraktárt tartunk.

Figyelemre méltók a

szab. Hellesen-féle száraz elemek,

melyek 6 nagyságban elkészítettek és hi- vatva vannak a folyadékos savakkal mű- ködő elemeket kiszorítani.

Költségvetések és ajánlatok dij- mentesen.

Schotola Ernő Budapest

Váci-körút. Fonciére palota.

Műszaki és sebészeti-műszer-üzlet

Nagy készlet

gummi-árusban.

Angol bőre- és Balata gépszijjakban, Gummi- és kender- tomlók.

Bor-, építkezési és kutszivattyúk.

Vízmentes-pompyák, gabmazsákak, gépolajok, szerszámok.

Vas- és acélcsővek, Poronopora-feszítendő kúlióniélé szentécsében.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

297./893. sz.

4444

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében ezen- nel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróság 6162.93 sz. végzése által Spiezer Gerson és Társa bej. cég végre- hajtató javára

Rauschenberger Ádám nádasi lakos ellen 256 frt 64 kr. tőke, 95 frt 7 krnak 1892. évi ápril hó 23. és 161 frt 43 krnak 1892. évi ápril 24. napjától számítandó 6 szá- zalek kamatai és eddig összesen 53 frt 20 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 651 frt 23 kr-ra becsült házi butorok, agyi ruha, gazd. és házi eszközök, pincészek, pej kanca ló, pálinkás kazán, mangoló, és tűzifa, hidas, és tragyából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az 1207. 1893. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely- színén, vagyis Nádasdon alperes lakasan le- endő eszközésére 1893. év június hó 15. napjának d. e 9 órája határidőből kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érín- tett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a leg- többet ígérőnek becsaron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállá- pitott feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt Pécsvaradon, 1893. évi május hó 31. napján.

Gyimóthy János kir. bir. végrehajtó.

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)utca, a „Hattyu”-épületben.

PECSETT

Műhely:

Király-(fő)utca. Mestries-féle házban.

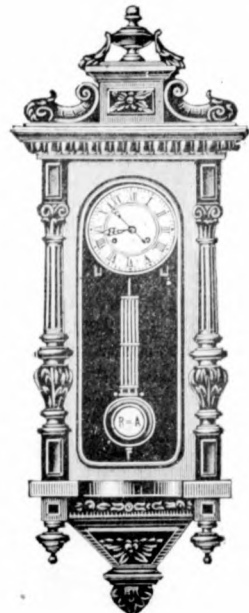
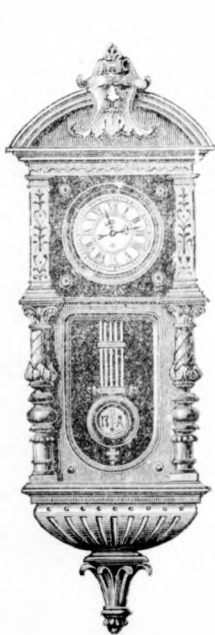
Tábori és színházi látszövek, szemüvegek, göresök, hőmérök stb. gyári áron.

Pontos járásu csinos ébresztő órák, darabja csak 2 frt 50 kr.

Csinos ezüst horgony-Remontoir órák 2-ös fedéllel dbja 12 frt.

Inga-óra csinos szekrényben 8 nap járó és ütő szerkezettel ára 12 forint.

Anker-Remontoir Tula-óra, 2-ös köpennyel kitünő szerkezettel 14 forint.

↔ Öt évi jótállással. ↔

Nagy raktár a legszebb ékszerek ezüst és (alpaca) China-ezüst árukban.

Javítások olcsón és legjobban készíttetnek.

Minden tárgy a magyar királyi pénzverde hivatal által felülvizsgálva és fémjelezve van.

Kiváló tisztelettel

SCHÖNWALD IMRE.